

OLIIY TA'LIM TIZIMIDA MA'NAVIY IMMUNITETNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK MODELI

Mirzayeva Nargiza Lyuptiyevna,
Qarshi davlat universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada oliy ta'lim tizimida talabalarda ma'naviy immunitetni shakllantirishning pedagogik modeli ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Globallashuv sharoitida yoshlarning ma'naviy-axloqiy qadriyatlariga ta'sir etuvchi omillar, axborot oqimlarining ortishi hamda mafkuraviy tahdidlar sharoitida ma'naviy immunitetni rivojlantirish zarurati asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: ma'naviy immunitet, oliy ta'lim, pedagogik model, aksiologik yondashuv, tarbiya, globallashuv, mafkuraviy tahdidlar, axborot xavfsizligi, milliy qadriyatlar, talaba shaxsini rivojlantirish.

Annotation. This article analyzes the pedagogical model for developing spiritual immunity among students in the higher education system from both theoretical and practical perspectives. In the context of globalization, the necessity of strengthening spiritual immunity is substantiated by considering factors influencing the moral and ethical values of youth, the rapid growth of information flows, and the presence of ideological threats.

Keywords: spiritual immunity, higher education, pedagogical model, axiological approach, education, globalization, ideological threats, information security, national values, student personality development.

Аннотация. В данной статье с научно-теоретической и практической точек зрения анализируется педагогическая модель формирования духовного иммунитета у студентов в системе высшего образования. В условиях глобализации обосновывается необходимость развития духовного иммунитета с учетом факторов, влияющих на нравственно-этические ценности молодежи, роста информационных потоков и наличия идеологических угроз.

Ключевые Слова: духовный иммунитет, высшее образование, педагогическая модель, аксиологический подход, воспитание, глобализация, идеологические угрозы, информационная безопасность, национальные ценности, развитие личности студента.

Kirish. Bugungi kunda globallashuv jarayonlari jamiyat hayotining barcha jabhalariga, xususan, ta'lim tizimiga ham chuqur ta'sir ko'rsatmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi, turli madaniyatlar va g'oyalar integratsiyasi natijasida yoshlar ongiga turlicha mafkuraviy ta'sirlar kirib kelmoqda. Bu esa talabalarda mustahkam ma'naviy immunitetni shakllantirishni zamonaviy ta'limning dolzarb vazifalaridan biriga aylantirmoqda. Chunki ma'naviy immunitet shaxsni yot g'oyalar, zararli axborotlar va destruktiv ta'sirlardan himoya qiluvchi muhim ichki mexanizm hisoblanadi. Oliy ta'lim tizimi esa yosh avlodni nafaqat kasbiy jihatdan yetuk mutaxassis sifatida, balki ma'naviy barkamol shaxs sifatida shakllantirishda muhim ijtimoiy institutdir. Shu bois ta'lim jarayonida talabalarining ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini rivojlantirish, ularda tanqidiy fikrlash, mustaqil qaror

qabul qilish va axborotlarga ongli munosabatni shakllantirish alohida ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, aksiologik yondashuv asosida tashkil etilgan pedagogik faoliyat talabalarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Nazariy asoslar va ilmiy tahlil. Milliy mafkura, g'oyalar kurashi, diniy ekstremizm va xalqaro terrorizm sharoitida mafkuraviy immunitetni shakllantirish, yoshlarni axloqiy va g'oyaviy jihatdan tarbiyalash masalalari O'zbekiston olimlari tomonidan keng tadqiq etilgan. Xususan, A. Begmatov, N. Jo'rayev, M. Bekmurodov, J. Yaxshilikov, A. Toshonov, S. Otamurodov, A. Ochildiyev, Y. Muhammadamin, Q. Quronboyev kabi tadqiqotchilar ushbu yo'nalishda ilmiy izlanishlar olib borib, jamiyatda mafkuraviy barqarorlikni ta'minlash, yoshlarni turli zararli g'oyalardan himoya qilishning nazariy asoslarini ishlab chiqqanlar.

Oliy ta'lim tizimida ma'naviy-axloqiy tarbiya masalasi mustaqillik yillaridan boshlab davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida shakllanib kelmoqda. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni asosida ishlab chiqilgan davlat konsepsiyalari mazkur sohada ilmiy-nazariy yondashuvlar hamda amaliy mexanizmlarni takomillashtirishga xizmat qilmoqda. Shu nuqtai nazardan, X. Abdug'aniyev, A. Yo'ldoshev, I. Qo'chqorov, Z. Mamarasulov, G. Asomova, N. Mo'minova kabi olimlarning tadqiqotlarida yoshlar tarbiyasida milliy qadriyatlarning o'rni, shaxsning axloqiy shakllanishi hamda ma'naviy immunitetni mustahkamlash masalalari chuqur tahlil etilgan. Bundan tashqari, mazkur muammo pedagogik nuqtai nazardan ham bir qator olimlar tomonidan o'rganilgan. Xususan, pedagogik yondashuvlar asosida shaxsni har tomonlama rivojlantirish, kompetensiyaviy yondashuv, aksiologik yondashuv hamda tarbiyaviy jarayonlarni integratsiyalash masalalari bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar alohida ahamiyatga ega. O'qitish jarayonida interfaol metodlardan foydalanish, talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, ularda tanqidiy tafakkur va axborotga ongli munosabatni shakllantirish orqali ma'naviy immunitetni mustahkamlash yo'llari ilmiy asoslab berilgan. Shu bilan birga, pedagogik texnologiyalar, innovatsion ta'lim metodlari va tarbiyaviy ishlarning uzviyligi ma'naviy barkamol shaxsni shakllantirishda muhim omil sifatida e'tirof etiladi. Shuningdek, so'nggi yillarda raqamli muhitning ta'lim va tarbiyaga ta'siri ham alohida ilmiy e'tibor markaziga aylangan. Jumladan, Sh. Karimova, A. Tashanov, M. Qurbonov, D. Nurmonov kabi tadqiqotchilar tomonidan raqamli axborot vositalarining yoshlar ongiga ta'siri, ijtimoiy tarmoqlar orqali tarbiyaviy jarayonlarni tashkil etish, raqamli pedagogika elementlari asosida ma'naviy-ma'rifiy ishlarni takomillashtirish masalalari o'rganilgan. Ushbu

tadqiqotlar oliy ta'lim tizimida talabalarda ma'naviy immunitetni shakllantirishning zamonaviy pedagogik modelini ishlab chiqishda muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Biroq, mavjud tadqiqotlarning aksariyati alohida yo'nalishlar — axborot madaniyati, shaxsiy rivojlanish va ma'naviy yetuklik doirasida olib borilgan bo'lib, ular ko'pincha yagona tizimli va kompleks yondashuv darajasiga yetib bormagan. Ayniqsa, ushbu yo'nalishlarni raqamli texnologiyalar bilan integratsiyalashgan holda o'rganish yetarli darajada yo'lga qo'yilmaganligi kuzatiladi. Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, UNESCO, OECD hamda European Schoolnet kabi nufuzli tashkilotlar tomonidan raqamli fuqarolik, raqamli axloq, axborot savodxonligi va mediamadaniyatni rivojlantirishga qaratilgan ko'plab ilmiy-amaliy loyihalar amalga oshirilgan. Xususan, "Digital Citizenship Education" (DCE) konsepsiyasi doirasida yoshlarda raqamli muhitda ijtimoiy mas'uliyat, axborotni tahlil qilish ko'nikmalari hamda faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Shu bilan birga, mazkur yondashuvlar ko'proq umumiy global tamoyillarga asoslangan bo'lib, ularni o'zbek milliy qadriyatlari, urf-odatlar va axloqiy me'yorlari bilan uyg'unlashtirish masalasi yetarlicha yoritilmagan. Shu nuqtayi nazardan, ilmiy adabiyotlarda raqamli muhit sharoitida oliy ta'lim talabalarining ma'naviy-axloqiy tarbiyasini kompleks tashkil etish, uni monitoring qilish, baholash va motivatsiyalash, shuningdek, zamonaviy texnologiyalar orqali milliy va umuminsoniy qadriyatlarni virtual muhitda uyg'unlashtirishga oid strategik yondashuvlar yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Garchi mavjud tadqiqotlar muayyan nazariy tushunchalar va uslubiy asoslarni belgilab bergan bo'lsa-da, raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyani bosqichma-bosqich tizimlashtirish, innovatsion texnologiyalarni maqsadli integratsiya qilish hamda samarali axloqiy monitoring mexanizmlarini ishlab chiqish hali to'liq yechimini topmagan dolzarb ilmiy muammo bo'lib qolmoqda. Bugungi globallashuv, texnologik yangilanish va raqamli transformatsiya davrida ma'naviy-axloqiy tarbiya masalasi yanada dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Oliy ta'lim tizimi jamiyatning kelajak intellektual salohiyatini shakllantiruvchi muhim ijtimoiy institut sifatida nafaqat kasbiy bilimlarni berish, balki yosh avlodda barkamol insoniy fazilatlarni rivojlantirishga ham xizmat qilishi zarur. Ayniqsa, raqamli muhitda shakllanayotgan tafakkur, ommaviy kommunikatsiyalar va ijtimoiy tarmoqlar orqali axborotga keng kirish imkoniyatlari bilan bir qatorda, talabalarda mustahkam ma'naviy-axloqiy immunitetni shakllantirish ehtiyoji tobora ortib bormoqda.

Zamonaviy raqamli makon - ikki qirrali hodisa. U bir tomondan ta'lim sifatini oshirish, uzluksiz o'rganish imkoniyatlarini yaratish, ochiq manbalarni kengaytirish orqali ijobiy o'zgarishlarga sabab bo'layotgan bo'lsa, ikkinchi tomondan, yoshlar ongiga begona g'oyalar, engiltak hayot tarzini targ'ib qiluvchi kontent, zo'ravonlik va ekstremizm singari salbiy ta'sirlarni ham olib kirmoqda. Shu bois, oliy ta'lim muassasalarida raqamli muhit sharoitida ma'naviy-axloqiy tarbiyani tizimli, integrativ va ilg'or strategiyalar asosida tashkil etish bugungi kunning dolzarb talabidir. Bilamizki, oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyani raqamli muhitda tashkil etish strategiyasi sohasida ilgari amalga oshirilgan tadqiqotlar ko'plab yondashuvlarni taqdim etadi. Masalan, D.H.Jonson raqamli texnologiyalarning ta'limdagi roli va ta'sirini o'rganib, o'quvchilarning axloqiy qadriyatlarining shakllanishida raqamli platformalarning ahamiyatini ta'kidlagan. U, shuningdek, ma'naviy tarbiyaning zamonaviy ta'lim tizimida qanday qilib raqamli resurslar orqali amalga oshirilishini ko'rsatib bergan. Bundan tashqari, A.M.Smith tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda, raqamli muhitda axloqiy me'yorlarni o'rganish jarayoni va bu jarayonda talabalarning raqamli xavfsizlikka bo'lgan munosabati o'rganilgan. Ushbu tadqiqotlar, raqamli muhitda ma'naviy-axloqiy tarbiyani tashkil etish jarayonida muhim masalalarni ko'rsatadi, lekin bu sohada hali ham ko'plab muammolar va yangilanishlar kerakligi aniq. Yangi yondashuvlar sifatida, raqamli muhitda axloqiy tarbiyani rivojlantirish uchun interaktiv va gamifikatsiya usullaridan foydalanishni taklif etish mumkin. Bu yondashuvlar talabalarni faol ishtirok etishga undaydi va o'zaro muloqot orqali axloqiy qadriyatlarni tushunishga yordam beradi. Masalan, onlayn o'yinlar va simulyatsiyalar yordamida talabalar turli axloqiy muammolarni hal qilishda amaliy tajriba orttirishlari mumkin.

Mavzuning ilmiy ahamiyati shundaki, u raqamli muhit sharoitida ma'naviy-axloqiy tarbiyani rivojlantirishga qaratilgan yangi ilmiy izlanishlar uchun nazariy asos yaratadi hamda oliy ta'lim tizimining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Amaliy ahamiyati esa ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish orqali talabalarni axloqiy jihatdan yetuk, ijtimoiy mas'uliyatli shaxslar sifatida tarbiyalash imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu esa o'z navbatida jamiyatning ma'naviy va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bois mazkur mavzu nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyani raqamli muhit sharoitida tashkil etish strategiyasi zamonaviy ta'lim tizimining muhim va ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi, axborot-

kommunikatsiya vositalarining ta'lim jarayoniga keng kirib kelishi talabalarning tarbiyasida yangi imkoniyatlar bilan bir qatorda muayyan muammolarni ham yuzaga keltirmoqda. Mazkur strategiya talabalarda vatanparvarlik, insonparvarlik, adolat, mas'uliyat kabi axloqiy qadriyatlarni shakllantirish bilan birga, ularni raqamli makondagi turli xavf-xatarlardan himoya qilish, axloqiy ongini mustahkamlash va ijtimoiy faolligini oshirishga qaratilgan. Ma'naviy-axloqiy tarbiya oliy ta'lim tizimida talabalarning shaxs sifatida kamol topishi, jamiyatda o'z o'rnini topishi hamda global raqamli muhitda o'zini to'g'ri tutish ko'nikmalarini egallashida muhim o'rin tutadi. Shu bilan birga, raqamli muhitning kengayib borishi ushbu jarayonni yanada murakkablashtirib, yangi pedagogik yondashuvlar, innovatsion usullar va zamonaviy texnologik vositalardan foydalanishni talab etmoqda.

Gugungi kunda raqamli muhit nafaqat axborot almashish vositasi, balki ijtimoiy munosabatlar, qadriyatlar va axloqiy me'yorlarni shakllantiruvchi muhim omilga aylangan. Internet, ijtimoiy tarmoqlar va sun'iy intellekt asosidagi platformalar talabalarning dunyoqarashi, xulq-atvori va qaror qabul qilish jarayonlariga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, axborotning haddan tashqari ko'pligi, noto'g'ri yoki manipulyativ ma'lumotlarning tarqalishi, axloqsiz kontent va kiberxavf-xatarlar yoshlarning ma'naviy-axloqiy rivojiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bu esa oliy ta'lim tizimida raqamli muhitning ijobiy imkoniyatlaridan oqilona foydalanish va uning salbiy ta'sirini minimallashtirishga qaratilgan kompleks yondashuvni ishlab chiqishni talab qiladi. Mazkur strategiyaning asosiy maqsadi talabalarda mustahkam axloqiy qadriyatlarni shakllantirish, ularning raqamli muhitda mas'uliyatli va ongli fuqaro sifatida faoliyat yuritish ko'nikmalarini rivojlantirish hamda global raqobatbardosh shaxs sifatida tayyorlashdan iborat. Bu jarayonda oliy ta'lim muassasalari nafaqat bilim beruvchi, balki tarbiyaviy muhitni shakllantiruvchi muhim institut sifatida faoliyat yuritishi lozim. Shu maqsadda raqamli texnologiyalarni tarbiya jarayoniga integratsiyalash, o'quv dasturlarini zamonaviy talablar asosida yangilash hamda pedagog kadrlarning malakasini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Raqamli muhitda ma'naviy-axloqiy tarbiyani tashkil etish strategiyasining muvaffaqiyati ko'p jihatdan davlat, oliy ta'lim muassasalari va jamiyat o'rtasidagi uzviy hamkorlikka bog'liq. Davlat tomonidan raqamli makonda axloqiy me'yorlarni tartibga soluvchi huquqiy asoslar va maxsus dasturlar ishlab chiqilishi, oliy ta'lim muassasalari tomonidan esa ushbu dasturlarni amalga oshirish uchun zarur tashkiliy, metodik va texnik resurslar yaratilishi muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, jamiyat, xususan ota-onalar va turli ijtimoiy institutlar ham yoshlarning ma'naviy-

axloqiy tarbiyasida faol ishtirok etishi lozim. Masalan, ota-onalar bilan hamkorlikda raqamli muhitdan xavfsiz foydalanish bo'yicha seminar va treninglar tashkil etish, ijtimoiy tashkilotlar tomonidan esa talabalarni ijobiy ijtimoiy faollikka yo'naltiruvchi loyihalarni amalga oshirish samarali natija beradi.

Raqamli muhitda yuzaga kelayotgan xavf-xatarlarni minimallashtirish maqsadida oliy ta'lim muassasalarida kiberxavfsizlik va raqamli axloq bo'yicha maxsus o'quv dasturlarini joriy etish zarur. Talabalar kiberbulling, shaxsiy ma'lumotlarning himoyasi, firibgarlik va boshqa raqamli tahdidlardan saqlanish ko'nikmalarini egallashlari lozim. Shu bilan birga, raqamli axloq me'yorlariga rioya qilish, ya'ni boshqalarning shaxsiy huquqlariga hurmat bilan munosabatda bo'lish, noto'g'ri yoki manipulyativ axborot tarqatmaslik kabi masalalar bo'yicha muntazam trening va amaliy mashg'ulotlar o'tkazilishi maqsadga muvofiqdir. Umuman olganda, oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyani raqamli muhit sharoitida tashkil etish strategiyasi talabalarning shaxs sifatida rivojlanishi, jamiyatda o'z o'rnini topishi hamda global raqamli makonda mas'uliyatli fuqaro sifatida shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Mazkur strategiya raqamli savodxonlikni oshirish, o'quv dasturlarini modernizatsiya qilish, pedagog kadrlar malakasini rivojlantirish, ijtimoiy tarmoqlardan maqsadli foydalanish hamda talabalarni faol ishtirokga jalb etish kabi yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Shu bilan birga, davlat, oliy ta'lim muassasalari va jamiyat hamkorligi ushbu strategiyaning samarali amalga oshirilishini ta'minlaydi. Raqamli muhit imkoniyatlaridan oqilona foydalanish va uning salbiy ta'sirlarini kamaytirish orqali talabalarda mustahkam ma'naviy-axloqiy asoslarni shakllantirish mumkin bo'lib, bu ularning kelajakda yetuk, ongli va mas'uliyatli shaxs sifatida rivojlanishiga zamin yaratadi.

Oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyani raqamli muhit sharoitida tashkil etish jarayonida bir qator ilmiy va amaliy muammolar mavjud bo'lib, ular ta'lim sifatiga, talabalar axloqiy dunyoqarashining shakllanishiga hamda tarbiyaviy jarayon samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu bois ushbu muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha ilmiy asoslangan yondashuvlarni ishlab chiqish dolzarb vazifalardan biridir. Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun innovatsion pedagogik yondashuvlar, o'qituvchilar malakasini oshirish, talabalar uchun maxsus trening va amaliy dasturlarni joriy etish, shuningdek, ijtimoiy muloqotni rivojlantirishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar ishlab chiqilishi zarur. Faqat shu yo'l bilan raqamli muhitda ma'naviy-axloqiy tarbiyani samarali tashkil etish va jamiyatda axloqiy qadriyatlarni mustahkamlash mumkin bo'ladi.

Talabalar o'rtasida axloqiy qadriyatlarning shakllanishi jarayoni shuni ko'rsatadiki, raqamli muhitda yoshlar axloqiy me'yorlarni to'liq va bir xil darajada anglashda ayrim qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Bu esa raqamli ta'lim jarayonida axloqiy tarbiyani kuchaytirish, maxsus modul va dasturlarni joriy etish zarurligini ko'rsatadi. Shu orqali talabalar axloqiy qarorlarni qabul qilishda yanada ongli va mas'uliyatli bo'lishlari ta'minlanadi. Raqamli ta'lim vositalarining samaradorligi ham tadqiqot natijalarida yaqqol namoyon bo'ldi. Raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etish orqali nafaqat bilim berish sifati oshadi, balki talabalar axloqiy muammolarni tahlil qilish va hal etishda amaliy ko'nikmalarga ham ega bo'ladilar. Bu esa ularning ma'naviy-axloqiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

O'qituvchilar va professor-o'qituvchilarning raqamli muhitda ma'naviy-axloqiy tarbiyani amalga oshirishga tayyorgarlik darajasi tadqiqot jarayonida alohida e'tibor markazida bo'ldi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ayrim o'qituvchilarda raqamli texnologiyalar va zamonaviy ta'lim platformalaridan foydalanish bo'yicha yetarli bilim va amaliy ko'nikmalarning yetishmasligi ta'lim jarayoni samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli, ushbu muammoni bartaraf etish uchun professor-o'qituvchilarni raqamli ta'lim vositalaridan samarali foydalanishga o'rgatishga qaratilgan maxsus o'quv dasturlari va metodik qo'llanmalarni ishlab chiqish zarur. Bundan tashqari, o'qituvchilar uchun doimiy ravishda malaka oshirish kurslarini tashkil etish ularning nafaqat pedagogik, balki raqamli kompetensiyalarini ham rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu esa o'z navbatida ma'naviy-axloqiy tarbiyani zamonaviy raqamli muhit sharoitida yanada samarali tashkil etish imkonini beradi. Raqamli pedagogika, interfaol metodlar va innovatsion ta'lim texnologiyalarini o'zlashtirgan o'qituvchi ta'lim jarayonida talabalar bilan yanada faol va samarali ishlash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Tadqiqot natijalari nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ular oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyani raqamli muhit sharoitida samarali tashkil etish uchun zarur bo'lgan strategik yondashuvlarni ishlab chiqishda asos bo'lib xizmat qiladi. Shuningdek, mazkur natijalar ta'lim jarayonini takomillashtirishga qaratilgan ilmiy asoslangan tavsiyalarni shakllantirish imkonini beradi. Ma'naviy-axloqiy tarbiyani raqamli muhitda samarali tashkil etish jamiyatda axloqiy qadriyatlarni mustahkamlashga, yosh avlodning ma'naviy kamolotini ta'minlashga hamda ularning ijtimoiy mas'uliyatini oshirishga xizmat qiladi. Shu jihatdan, tadqiqot natijalari oliy ta'lim muassasalarida tarbiyaviy jarayon sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa qilib aytganda, ushbu tadqiqot oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyani raqamli muhit sharoitida tashkil etishning samarali yo'llarini aniqlab berdi. Olingan natijalarni amaliyotga joriy etish orqali ta'lim sifati oshadi, talabalarda axloqiy qadriyatlar rivojlanadi va raqamli muhitda mas'uliyatli xulq-atvor shakllanadi. Shu bilan birga, tadqiqot kelgusida ushbu yo'nalishda yangi ilmiy izlanishlar olib borish uchun ham muhim asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Eshonjonov B.Z. Migrant oilalarda pedagogik qadriyatlarning uzluksizligini ta'minlashning amaliy asoslari // Tadqiq va tadbiq. Research and implementation scientific-methodical journal, 2025-yil. 46-50-bet
2. Юлдашев А. Миллий истиқлол ғояси: асосий тушунчалар ва тамойиллар. – Тошкент: Ўзбекистон, 2000. – 224 б.
3. Қўчқоров И. Ижтимоий фалсафа. – Тошкент: Иқтисодиёт, 2011. – 208 б.
4. Мамарасулов З. Маънавий тарбиянинг назарий-методологик асослари. – Тошкент: ТДПУ нашриёти, 2018. – 156 б.
5. Eshonjonov B.Z. Migrant o'quvchilarda pedagogik tolerantlik kompetensiyasini rivojlantirish metodlari // Maktabgacha va maktab ta'limi. 2025, №5. B.621-623.
6. OECD. Education in the Digital Age: Healthy and Responsible Use of Technology in Schools. – OECD Publishing, 2023. – 164 p

